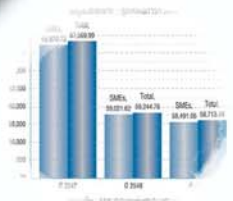

เอกสารประกอบการเรียน

รายวิชาการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน (รหัสวิชา 3201-2012)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

นิกา สุขสง

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนวิชา การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน รหัสวิชา 3201-2012 ได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ผู้เขียนได้จัดทำขึ้นโดยได้นำประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้รายวิชาการวิเคราะห์รายงานทางการเงินมาเป็นเวลานาน ปัญหาที่ประสบมาตลอด คือ การขาดเอกสารประกอบการเรียนและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และครบถ้วนตามหลักสูตร

ผู้เขียนได้จัดแบ่งสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ออกเป็น 12 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานในการรายงานทางการเงินและการนำเสนองบการเงิน หน่วยที่ 2 การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน หน่วยที่ 3 งบการเงินเปรียบเทียบ หน่วยที่ 4 วิธีร้อยละของยอดรวม หน่วยที่ 5 การวิเคราะห์อัตราส่วน หน่วยที่ 6 การวิเคราะห์สภาพคล่อง หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง หน่วยที่ 8 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไร หน่วยที่ 9 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หน่วยที่ 10 งบกระแสเงินสด หน่วยที่ 11 การจัดทำงบการเงินเมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลง หน่วยที่ 12 การเขียนรายงานทางธุรกิจ โดยแยกการเรียนรู้เป็นหน่วย เพื่อสะดวกในการใช้งาน

ขอขอบพระคุณนางวิชาพรรณ กิ่งวัชรพงษ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี และคณะครูทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียบเรียงเอกสาร ทำให้เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้มีเนื้อหาครบถ้วน และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ต่อไป

นิภา สุขสง
สิงหาคม 2552

เอกสารประกอบการเรียน
วิชา การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน (3201-2012)

จุดประสงค์รายวิชา

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการรายงานทางการเงิน และการนำเสนองบการเงิน
2. มีทักษะในการวิเคราะห์งบการเงิน ประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในราคาและแปลความหมาย
3. มีทักษะในการทำงานกระแสเงินสด และแปลความหมาย
4. มีทักษะในการเขียนรายงานทางการเงินของธุรกิจ
5. มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ

มาตรฐานรายวิชา

1. รู้หลักเกณฑ์ และวิธีการวิเคราะห์รายงานงบการเงิน
2. วิเคราะห์งบการเงิน และประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในราคา
3. เสนอข้อมูลการวิเคราะห์งบการเงิน
4. นำเสนอข้อมูล และแสดงความคิดเห็นด้วยความซื่อสัตย์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการรายงานทางการเงิน การนำเสนองบการเงิน การนำเทคนิคและวิธีการต่างๆ มาใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน การประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในราคาที่มีผลต่อการวิเคราะห์ทางการเงิน การประเมินจุดอ่อนของข้อมูล และข้อจำกัดของงบการเงิน งบกระแสเงินสด การแปลความหมาย และการเขียนรายงานทางการเงินของธุรกิจประเภทต่างๆ

สาระการเรียนรู้

1. แนวคิดพื้นฐานในการรายงานทางการเงินและการนำเสนองบการเงิน
2. การวิเคราะห์งบการเงิน
3. งบการเงินเปรียบเทียบ
4. วิธีร้อยละของยอดรวม
5. การวิเคราะห์อัตราส่วน
6. การวิเคราะห์สภาพคล่อง
7. การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง
8. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไร
9. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
10. งบกระแสเงินสด
11. การจัดทำงบการเงินเมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลง
12. การเขียนรายงานทางธุรกิจ

หน่วยการเรียนรู้
วิชาการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน

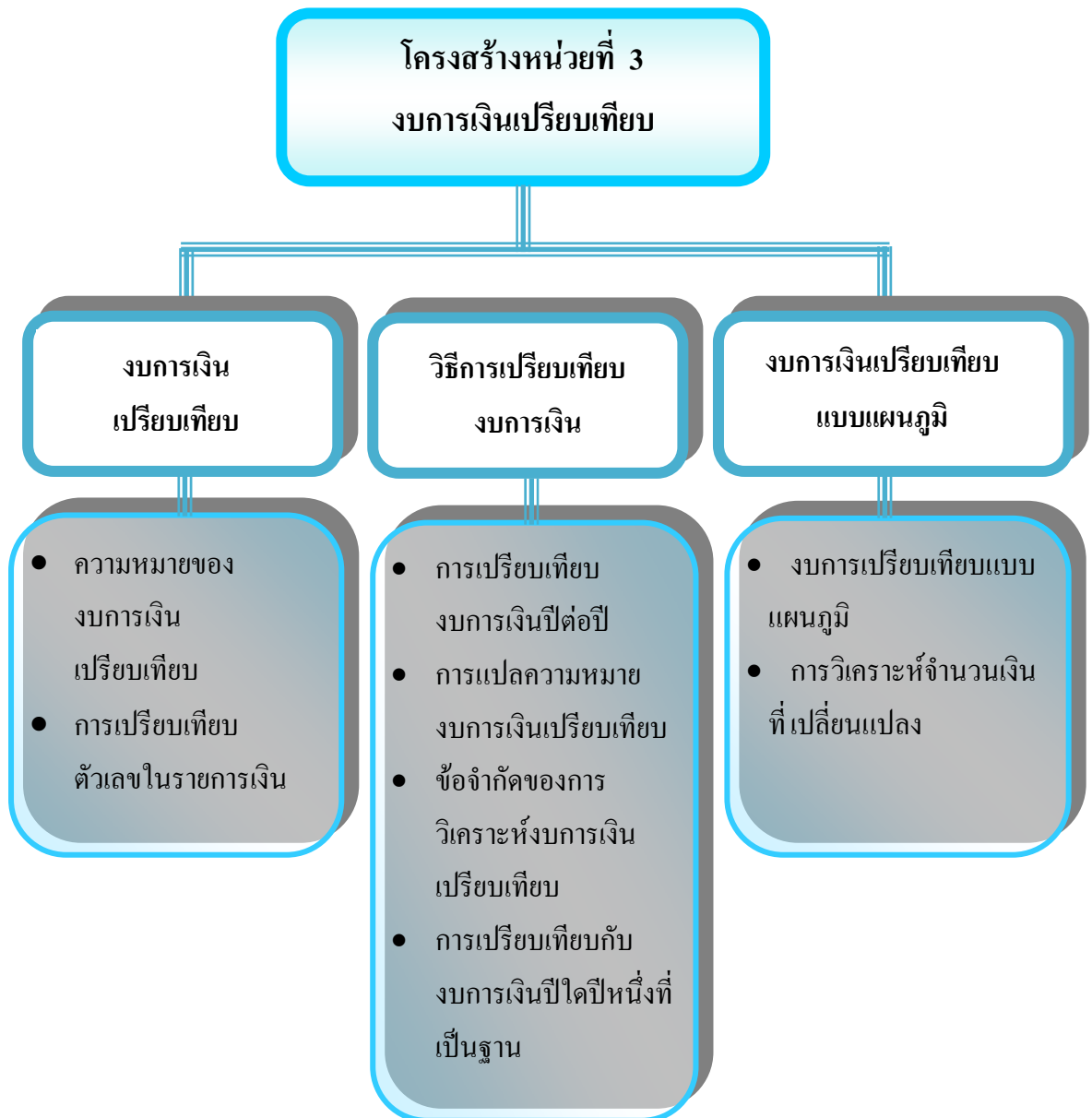
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จำนวนหน่วยการเรียนรู้ 12 หน่วย

จำนวน 54 ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั่วโมง
1	แนวคิดพื้นฐานในการรายงานทางการเงินและการนำเสนองบการเงิน	6
2	การวิเคราะห์งบการเงิน	2
3	งบการเงินเปรียบเทียบ	6
4	วิธีร้อยละของยอดรวม	4
5	การวิเคราะห์อัตราส่วน	2
6	การวิเคราะห์สภาพคล่อง	6
7	การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง	6
8	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไร	4
9	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	4
10	งบกระแสเงินสด	6
11	การจัดทำงบการเงินเมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลง	4
12	การเขียนรายงานทางธุรกิจ	4
	จำนวนชั่วโมงสอน	54

หน่วยที่ 3

งบการเงินเปรียบเทียบ

แนวคิด

การเปรียบเทียบงบการเงินจัดทำโดยนางบุคคล และงบกำไรขาดทุนตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปมา แสดงเปรียบเทียบเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละรายการปีต่อปี หรือเปรียบเทียบกับปีฐาน งบการเงินเปรียบเทียบจัดทำโดยแสดงจำนวนเงินที่ปรากฏในงบ และคำนวณการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นร้อยละ ผลการเปรียบเทียบจะแสดงให้เห็นความเติบโตของผลการดำเนินงานว่ามีมากน้อย เพียงใด ตลอดจนแนวโน้มของผลการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารต่อไป

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายงบการเงินเปรียบเทียบ
2. วิธีการเปรียบเทียบงบการเงิน
3. ข้อมูลงบการเงินเปรียบเทียบแบบแผนภูมิ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความหมายของงบการเงินเปรียบเทียบได้
2. จัดทำงบการเงินเปรียบเทียบปีต่อปีได้
3. จัดทำงบการเงินเปรียบเทียบกับปีใดปีหนึ่งที่เป็นปีฐานได้
4. แปลความหมายงบการเงินเปรียบเทียบได้
5. อธิบายงบการเงินเปรียบเทียบแบบแผนภูมิได้

งบการเงินเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบแต่ละรายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุน สามารถดำเนินการเปรียบเทียบงบการเงินปีหนึ่งกับปีถัดมา หรือเปรียบเทียบได้หลายปีติดต่อกัน การเปรียบเทียบงบการเงินหลายปีติดต่อกัน จะให้ข้อมูลแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เพราะทำให้เห็นทิศทางการเจริญเติบโต และสามารถเปรียบเทียบแนวโน้มของรายการที่สัมพันธ์กันได้ ตัวอย่างเช่น ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีก่อน มีความสัมพันธ์กับค่าขนส่งออกที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากปีก่อนอย่างไร หรือการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ร้อยละ 15 ในขณะที่ยอดขายเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5 กรณีที่กล่าวข้างต้นจึงเป็นรายการที่ผู้วิเคราะห์ต้องตรวจสอบและอธิบายสาเหตุของความแตกต่างต่อไป

งบการเงิน

1. ความหมายของงบการเงินเปรียบเทียบ

งบการเงินเปรียบเทียบ หมายถึง การเปรียบเทียบรายการในงบการเงินตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เพื่อวิเคราะห์แนวโน้ม หรือทิศทางของรายการต่างๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลงซึ่งจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถสรุปแนวโน้มฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการในช่วงเวลาหนึ่งได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์วิธีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)

2. การเปรียบเทียบตัวเลขในรายงานทางการเงิน

การเปรียบเทียบตัวเลขในรายงานทางการเงินโดยทั่วไป จะแสดงเป็นจำนวนเงินที่ปรากฏในงบและร้อยละ ตัวอย่างเช่น ผู้ซึ่งงบการเงินอาจพิจารณายอดขายของกิจการเพิ่มขึ้น 4,000,000 บาท (จำนวนเงินที่ปรากฏในงบ) และเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากปีก่อน ในการวิเคราะห์ตัวเลขที่มีจำนวนเงินมากๆ ผู้วิเคราะห์นิยมตัดรายละเอียดที่ไม่สำคัญของตัวเลขออกไป เช่น ปิดเศษสตางค์ทิ้ง หรือปิดเศษของบาทให้เป็นจำนวนกลมของร้อยบาท พันบาท หรือล้านบาท การแสดงดังกล่าวจะไม่ทำให้การเปรียบเทียบ ตลอดจนร้อยละ และอัตราส่วนที่คำนวณได้ผิดไป เพราะ

ความสัมพันธ์ของตัวเลขไม่ได้เปลี่ยนแปลง สำหรับการจัดทำงบการเงินเปรียบเทียบจะแสดงการเปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงิน ดังนี้

- 2.1 จำนวนเงินที่ปรากฏในงบ
- 2.2 จำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง
- 2.3 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีก่อนหรือปีฐาน
- 2.4 แสดงร้อยละของยอดรวม

2.1 แสดงจำนวนเงินที่ปรากฏในงบ ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ในการจัดทำสถิติเศรษฐกิจของประเทศหลายประเภท เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรทดแทนกำลังการผลิต ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนเงินที่ปรากฏในรายงานทางการเงินของธุรกิจ ผู้ใช้งบการเงินที่เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง อาจใช้จำนวนเงินที่ปรากฏในงบประเมินการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาของบริษัทว่าเหมาะสมหรือมากเกินไป นอกจากนี้ผู้ใช้งบการเงินอาจสนใจเกี่ยวกับจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น ผู้ใช้งบการเงินอาจเปรียบเทียบรายได้ของบริษัทผลิตยาทั้งก่อนและหลังจากสิทธิบัตรยาชนิดใดชนิดหนึ่งหมดอายุลง

งบการเงินเปรียบเทียบจะเริ่มด้วยการแสดงจำนวนเงินที่ปรากฏในงบตั้งแต่ 2 งวดขึ้นไป เพราะทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินมากขึ้นเมื่อแสดงในรูปแบบเปรียบเทียบ แม้ว่ายังไม่ได้คำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 (ปรับปรุง 2550) เรื่องการนำเสนองบการเงิน ได้กำหนดให้กิจการต้องแสดงข้อมูลของงวดก่อนเปรียบเทียบกับทุกรายการที่แสดงในงบการเงินงวดปัจจุบันด้วย

แต่การใช้ข้อมูลจำนวนเงินที่ปรากฏในงบเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจ เพราะระดับความมีสาระสำคัญของจำนวนเงินของแต่ละบริษัทจะแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรพิจารณาขนาดของบริษัทที่รายงานข้อมูลด้วย เช่น การรายงานยอดขายของบริษัทน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น 400,000 เหรียญสหรัฐ จะไม่มีสาระสำคัญ แต่สำหรับบริษัทขนาดเล็กจำนวนเงิน 400,000 เหรียญอาจเป็นยอดขายรวมของบริษัท การเปรียบเทียบระหว่างสองบริษัทควรวิเคราะห์ด้วยวิธีร้อยละแทน

2.2 แสดงจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง งบดุลเป็นรายงานที่แสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ในงบดุล งบดุลเปรียบเทียบจึงแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ของกิจการตั้งแต่ 2 งวดขึ้นไป และแสดงส่วนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นจำนวนเงินเพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเพื่อนำไปคำนวณเป็นร้อยละต่อไป จำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงจะใช้วิเคราะห์รายการในงบดุลระหว่างงวด ได้แก่

2.2.1 การได้มาของสินทรัพย์หรือการเปลี่ยนจากสินทรัพย์หนึ่งเป็นอีกสินทรัพย์หนึ่ง ตามปกติจะเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน

2.2.2 การเปลี่ยนแปลงหนี้สินจากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่ง

2.2.3 การกู้ยืมหรือการชำระหนี้

2.2.4 การเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น

งบกำไรขาดทุนแสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น รายปี หรือรายไตรมาส ซึ่งอาจรวมรายได้ (ค่าใช้จ่าย) อื่น งบกำไรขาดทุนจะแสดงให้เห็นรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร หรือขาดทุน ที่เกิดขึ้นตลอดช่วงเวลาหนึ่ง การเปรียบเทียบงบกำไรขาดทุนสองงวด หรือหลายงวดติดต่อกัน จึงต้องระมัดระวังในการวิเคราะห์เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ถูกต้อง

2.3 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ มักพบว่า เป็นการยากที่จะอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากตัวเลขที่เป็นจำนวนเงิน แม้ว่าจะได้เน้นไปที่ผลแตกต่างที่สำคัญแล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินของปีหนึ่งกับอีกปีหนึ่ง จะสามารถเข้าใจได้ดีขึ้นหากคำนวณเป็นร้อยละ ตัวอย่างเช่น ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ เพิ่มขึ้น 100,000 บาทเท่ากัน แต่เมื่อคำนวณเป็นร้อยละแล้วอาจเป็นไปได้ว่าลูกหนี้ อาจเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10 ในขณะที่เจ้าหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 หรือรายได้จากการขายของบริษัทเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 แต่ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.1 ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่า ดังนั้นการแสดงร้อยละของการเปลี่ยนแปลง จะทำให้ผลการวิเคราะห์ให้ความหมายมากขึ้น

2.4 แสดงเป็นร้อยละของยอดรวม การวิเคราะห์งบการเงิน จะนิยมคำนวณร้อยละของรายการแต่ละรายการในงบการเงินเป็นร้อยละของยอดรวม สำหรับในงบดุลแสดงยอดรวมของสินทรัพย์ และยอดรวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นร้อยละ 100 และคำนวณรายการแต่ละรายการเป็นร้อยละของยอดรวม ส่วนในงบกำไรขาดทุน แสดงรายได้จากการขายสุทธิเป็นร้อยละ 100 และคำนวณแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุนเป็นร้อยละของรายได้จากการขายสุทธิ วิธีนี้

เรียกว่า “วิธีร้อยละของยอดรวม” (Common Size) หรือการวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis) ซึ่งผู้เรียนจะได้ศึกษาต่อไปในหน่วยที่ 4

วิธีการเปรียบเทียบงบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินวิธีงบการเงินเปรียบเทียบจัดทำได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การเปรียบเทียบงบการเงินปีต่อปี (Year-to-Year Change Analysis)
2. การเปรียบเทียบกับงบการเงินปีใดปีหนึ่งที่เป็นปีฐาน (Based Year Analysis)

1. การเปรียบเทียบงบการเงินปีต่อปี

การเปรียบเทียบงบการเงินปีต่อปี เป็นวิธีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินแต่ละรายการในงบการเงิน 2-3 ปีติดต่อกันซึ่งเหมาะสำหรับการวิเคราะห์ในระยะเวลาสั้นๆ ที่สามารถดำเนินการได้ง่ายและสามารถเข้าใจได้ โดยแสดงการเปลี่ยนแปลงทั้งเป็นจำนวนเงินและเป็นร้อยละ ดังนั้นผู้วิเคราะห์ควรจะพิจารณาทั้งจำนวนเงินและร้อยละ ดังตัวอย่างที่ 3-1

ตัวอย่างที่ 3 - 1 การแสดงงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ 3 ปีติดต่อกัน

บริษัท คอลเกต จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

หน่วย : ล้านบาท

	2550	2549	2548	2549 – 2550		2548 – 2549	
				เพิ่ม (ลด)		เพิ่ม (ลด)	
				จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้จากการขายสุทธิ	12,238	11,397	10,584	841	7.38	813	7.68
ต้นทุนขาย	5,536	5,192	4,747	344	6.63	445	9.37
กำไรขั้นต้น	6,702	6,205	5,837	497	8.01	368	6.31
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	4,355	3,921	3,625	434	11.07	296	8.17
ค่าใช้จ่าย (รายได้) อื่นๆ สุทธิ	186	69	90	117	169.57	(21)	(23.33)
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	2,161	2,215	2,122	(54)	(2.44)	93.0	4.38
ดอกเบี้ยจ่าย	159	136	120	23	16.91	16	13.33
กำไรก่อนภาษีเงินได้	2,002	2,079	2,002	(77)	(3.70)	77	3.85
ภาษีเงินได้	648	728	675	(80)	(10.99)	53	7.85
กำไรสุทธิ	1,354	1,351	1,327	3	0.22	24	1.80

วิธีการคำนวณ

การเปลี่ยนแปลงของยอดขายสุทธิ ปี 2549 – 2550

1. ยอดขายเพิ่มขึ้น 841 บาท คือ 12,238 – 11,397 เท่ากับ 841 บาท
2. ร้อยละของการเพิ่ม (ลด) คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.38 คำนวณจาก

$$\frac{\text{ยอดขายที่เพิ่มขึ้น}}{\text{ยอดขายปี 2549}} \times 100$$

คือ $\frac{841}{11,397} \times 100$

คือ $\frac{841}{11,397} \times 100$

11,397

การเปลี่ยนแปลงของยอดขายสุทธิ ปี 2548 – 2549

1. ยอดขายเพิ่มขึ้น 813 บาท คือ $11,397 - 10,584$ เท่ากับ 813 บาท
2. ร้อยละของการเพิ่ม (ลด) คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.68 คำนวณจาก

$$\frac{\text{ยอดขายที่เพิ่มขึ้น}}{\text{ยอดขายปี 2548}} \times 100$$

คือ $\frac{813}{10,584} \times 100$

คือ $\frac{813}{10,584} \times 100$

10,584

ตัวอย่างที่ 2 การแสดงงบดุลเปรียบเทียบ 2 ปีติดต่อกัน

บริษัท คอลเกต จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ 31 ธันวาคม

หน่วย : ล้านบาท

	2550	2549	เพิ่ม (ลด)	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดรายการเทียบเท่าเงินสด	489.5	340.7	148.80	43.68
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	1,523.2	1,309.4	213.80	16.33
สินค้าคงเหลือ	1,008.4	855.8	152.60	17.83
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	279.9	251.2	28.70	11.43
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	3,301.0	2,757.1	543.90	19.73
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	2,696.1	2,544.1	152.00	5.98
ค่าความนิยม	2,081.8	1,845.7	236.10	12.79
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	831.1	783.2	47.90	6.12
สินทรัพย์อื่น	228.0	577.0	(349.00)	(60.49)
รวมสินทรัพย์	9,138.0	8,507.1	630.90	7.40
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	174.1	171.5	2.60	1.52
เจ้าหนี้การค้า	1,039.7	876.1	163.60	18.67
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดใน 1 ปี	776.7	356.7	420.00	117.75
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	161.5	215.5	(54.00)	(25.06)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,317.1	1,123.2	193.90	17.26
รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,469.1	2,743.0	726.10	26.47
หนี้สินระยะยาว	2,720.4	2,918.0	(197.60)	6.77
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	309.9	554.7	(244.80)	(44.13)
หนี้สินอื่น	1,227.7	941.3	286.40	30.43
รวมหนี้สิน	7,727.1	7,157.0	570.10	7.97

บริษัท คอลเกต จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ 31 ธันวาคม

	2550	2549	เพิ่ม (ลด)	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หุ้นบุริมสิทธิ	222.7	253.7	(31.00)	(12.22)
หุ้นสามัญ	732.9	732.9	-	-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	218.1	218.1	-	-
ผลต่างการแปลงค่างบการเงิน	119.0	100.0	19.0	19.0
กำไรสะสม	118.2	45.4	72.8	160.35
รวมส่วนของเจ้าของ	1,410.9	1,350.1	60.8	4.53
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	9,138.0	8,507.1	630.9	7.40

2. การแปลความหมายงบการเงินเปรียบเทียบ

2.1 การแปลความหมายของงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

2.1.1 การเปรียบเทียบปี 2549 - 2550

จากตัวอย่างที่ 3 - 1 แสดงงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบปี 2549 – 2550 ของบริษัท คอลเกต จำกัด ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ได้แก่ ยอดขายเพิ่มขึ้น 841 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.38 แต่ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นเพียง 344 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.63 ด้วยเหตุนี้กำไรขั้นต้นจึงเพิ่มขึ้น 497 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.01 ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละของยอดขายที่เพิ่มขึ้น กล่าวโดยสรุปว่าบริษัทสามารถควบคุมต้นทุนขายได้ดี ส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารทั่วไป เพิ่มขึ้น 434 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.07 แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพิ่มขึ้นมากถึง 117 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 169.57 เป็นผลให้บริษัทมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานลดลง 54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.44 ดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 23 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.91 กำไรก่อนภาษีเงินได้ลดลง 77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.70 ภาษีเงินได้ลดลง 80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.99 ดังนั้น กำไรสุทธิของบริษัทจึงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย 3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.22

2.1.2 การเปรียบเทียบปี 2548 - 2549

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบปี 2548- 2549 ของบริษัท คอลเกต จำกัด ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ได้แก่ ยอดขายเพิ่มขึ้น 813 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.68 แต่ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นถึง 445 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.37 ด้วยเหตุนี้กำไรขั้นต้นจึงเพิ่มขึ้นเพียง 368 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.31 ซึ่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่าร้อยละของยอดขายที่เพิ่มขึ้น สรุปว่าบริษัทควบคุมต้นทุนขายไม่คืบ ส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารค่าใช้จ่ายทั่วไป เพิ่มขึ้น 296 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.17 แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ลดลง 21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.33 เป็นผลให้บริษัทมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น 93 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.38 ดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 16 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.33 กำไรก่อนภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น 77 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 3.85 ภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น 53 ล้าน คิดเป็นร้อยละ 7.85 ดังนั้น กำไรสุทธิของบริษัทเพิ่มขึ้น 24 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.80

2.2 การแปลความหมายของงบดุลเปรียบเทียบ

จากตัวอย่างที่ 3 - 2 แสดงงบดุลเปรียบเทียบ 2 ปี เป็นการเปรียบเทียบงบดุลปี 2549 – 2550 ของบริษัท คอลเกต จำกัด ผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ดังนี้ สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 543.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.73 ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 148.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.68 ลูกหนี้การค้า (สุทธิ) เพิ่มขึ้น 213.80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.33 สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 152.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.83 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 28.7 ล้าน คิดเป็นร้อยละ 11.43 ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ) เพิ่มขึ้น 152 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.98 ค่าความนิยมเพิ่มขึ้น 236.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.79 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 47.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.12 สินทรัพย์อื่นลดลง 349 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 60.49 สินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 630.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.40 โดยสรุปบริษัทมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น (ยกเว้นสินทรัพย์อื่นลดลงเพียงรายการเดียว) คือ ลูกหนี้การค้าได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด และรองลงมาคือ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และสินค้าคงเหลือตามลำดับ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นมาก คือ ค่าความนิยมซึ่งเกิดจากการซื้อกิจการอื่น ที่ดินอาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากการลงทุนเพิ่ม อย่างไรก็ตามผู้วิเคราะห์จะต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นด้วย

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงดังนี้ หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 726.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.47 ประกอบด้วยเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น 2.6

ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.52 เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 163.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.67 ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปีเพิ่มขึ้น 420 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 117.75 ภาษีเงินได้ค้างจ่ายลดลง 54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.06 ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น 193.9 คิดเป็นร้อยละ 17.26 หนี้สินระยะยาวลดลง 197.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.77 หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีลดลง 244.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.13 หนี้สินอื่น เพิ่มขึ้น 286.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.43 หนี้สินรวมทั้งสิ้นเพิ่มขึ้น 570.1 คิดเป็นร้อยละ 7.97 ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น 60.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.53 ประกอบด้วยหุ้นบุริมสิทธิลดลง 31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.22 หุ้นสามัญและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญไม่เปลี่ยนแปลง ผลต่างการแปลงค่างบการเงินเพิ่มขึ้น 19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.0 กำไรสะสมเพิ่มขึ้น 72.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 160.35 จะเห็นได้ว่าหนี้สินและส่วนของเจ้าของรวมเพิ่มขึ้น 630.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.40 โดยส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปีเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เจ้าหนี้การค้าตามลำดับ ดังนั้นการที่บริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นมากก็เพื่อชำระหนี้สินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ บริษัทมีหนี้สินอื่นเพิ่มขึ้นมากด้วย แต่หนี้สินระยะยาวและหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีลดลงมากเช่นเดียวกัน กำไรสะสมของบริษัทเพิ่มขึ้น และหุ้นบุริมสิทธิลดลง

3. ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบ

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบมีดังนี้

3.1 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะสูง หรือต่ำขึ้นอยู่กับจำนวนเงินของรายการที่เป็นปีฐานถ้าจำนวนเงินในปีฐานน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมากทั้งๆ ที่จำนวนเงินของรายการนั้นเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผู้วิเคราะห์จึงควรแปลความหมายอย่างระมัดระวัง เช่น ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 2550 เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 11.07 โดยเพิ่มจาก 3,921 ล้านบาท เป็น 4,355 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 434 ล้านบาท แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 169.57 เพิ่มขึ้น 117 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร แต่อัตราร้อยละกลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างเปรียบเทียบกันไม่ได้ เนื่องจากตัวฐานของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร คือ 3,921 ล้านบาท แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เป็นตัวฐาน คือ 69 ล้านบาท

3.2 การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบแบบปีต่อปี จะได้อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายการใดรายการหนึ่งจากปีก่อน อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวเลขที่ใช้เป็นปีฐานในการคำนวณ ทำให้ไม่มีความหมายมากนัก เพราะไม่สามารถ

ทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริงได้ การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้ปีฐานเพียงปีเดียวจะให้ภาพที่ชัดเจนกว่า

3.3 การคำนวณแบบปีต่อปีเป็นวิธีที่ไม่ยุ่งยาก อย่างไรก็ตามวิธีนี้มีกฎเกณฑ์ที่ควรทราบ คือ เมื่อมีจำนวนเงินเป็นลบในปีฐานและมีจำนวนเงินเป็นบวกในปีถัดมา จะไม่สามารถคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายได้ เช่นเดียวกับเมื่อไม่มีจำนวนเงินในปีฐานจะไม่สามารถคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลง และเมื่อมีจำนวนเงินในปีฐานแต่ไม่มีจำนวนเงินในปีถัดมา จะแสดงการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 100 ได้ดังตัวอย่างที่ 3 - 3

ตัวอย่างที่ 3 - 3

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	การเปลี่ยนแปลง	
			จำนวน	ร้อยละ
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	(4,500)	1,500	6,000	-
ภาษีเงินได้	2,000	(1,000)	(3,000)	-
เงินสด	1,000	5,000	4,000	400
ตัวเงินจ่าย	-	8,000	8,000	-
ตัวเงินรับ	10,000	-	(10,000)	100

4. การเปรียบเทียบกับงบการเงินปีใดปีหนึ่งที่เป็นฐาน

การเปรียบเทียบกับงบการเงินมากกว่า 2 ปีติดต่อกัน นักวิเคราะห์สามารถเลือกใช้วิธีการเปรียบอีกวิธีหนึ่ง คือ เลือกปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน (base year) และปีดังกล่าวจะมีดัชนีเท่ากับ 100 ปีที่ถูกกำหนดเป็นปีฐานควรจะเป็นปีที่ธุรกิจมีสภาพการดำเนินงานปกติ เพื่อใช้คำนวณการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทุกรายการ ตัวอย่างเช่น บริษัทแห่งหนึ่งรายงานรายได้จากการขายสำหรับปี 2548 – 2551 ดังนี้

	2548	2549	2550	2551
รายได้จากการขาย	900,000	800,000	750,000	600,000
จำนวนเงินเพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปี 2548	300,000	200,000	150,000	-
ร้อยละที่เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปี 2548	50.0	33.3	25.0	-

จากตัวอย่าง การวิเคราะห์รายได้จากการขายของบริษัทในปี 2551 เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50 ปี 2550 เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 และปี 2549 เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.0

และต่อไปนี้เป็นงบการเงินเปรียบเทียบกับปีฐานของบริษัท คอลเกต จำกัด โดยเลือกปี 2548 เป็นปีฐาน (ใช้ข้อมูลเดียวกับตัวอย่างที่ 3-1 และ 3-2)

ตัวอย่างที่ 3 - 4 การแสดงงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบกับปีฐาน

บริษัท คอลเกต จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

หน่วย: ล้านบาท

	2550	2549	2548	2550 และ 2548		2549 และ 2548	
				เพิ่มขึ้น(ลดลง)		เพิ่มขึ้น(ลดลง)	
				จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้จากการขายสุทธิ	12,238	11,397	10,584	1,654	15.63	813	7.68
ต้นทุนขาย	5,536	5,192	4,747	789	16.62	445	9.37
กำไรขั้นต้น	6,702	6,205	5,837	865	14.80	368	6.31
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	4,355	3,921	3,625	730	20.14	296	8.17
ค่าใช้จ่าย (รายได้) อื่นๆ สุทธิ	186	69	90	96	106.66	(21)	(23.33)
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	2,161	2,215	2,122	39	1.84	93	4.38
ดอกเบี้ยจ่าย	159	136	120	39	32.5	16	13.33
กำไรก่อนภาษีเงินได้	2,002	2,079	2,002	-	-	77	3.85
ภาษีเงินได้	648	728	675	(27)	(4.0)	53	7.85
กำไรสุทธิ	1,354	1,351	1,327	23	1.73	24	1.80

การวิเคราะห์แนวโน้มดัชนีตัวเลข (Index-Number Trend Analysis)

ในการเปรียบเทียบงบการเงินแบบปีต่อปีหรือปีฐานติดต่อกันหลายปีที่น่าเสนอข้างต้นนั้นค่อนข้างยุ่งยาก จึงสามารถใช้วิธีที่มีประโยชน์ในการเปรียบเทียบอีกวิธีหนึ่งเรียกว่า การวิเคราะห์แนวโน้มดัชนีตัวเลข ในการใช้วิธีนี้เพื่อคำนวณตัวเลขดัชนีของปีต่างๆ ตามลำดับจะกำหนดให้จำนวนเงินทุกรายการในปีฐานเป็น 100 ซึ่งปีที่ถูกกำหนดเป็นปีฐานควรจะเป็นปีที่มีการดำเนินธุรกิจปกติ จากข้อมูลของบริษัทแห่งหนึ่งกำหนดให้ปี 2548 เป็นปีฐาน

	2550	2549	2548
เงินสด (บาท)	9,000	18,000	12,000
ตัวเลขดัชนี (ร้อยละ)	75	150	100

บริษัทมีเงินสดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2548 จำนวน 12,000 บาท ตัวเลขดัชนีสำหรับปี 2548 คือ ร้อยละ 100 สำหรับเงินสดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2549 มีจำนวน 18,000 ดังนั้น ตัวเลขดัชนีสำหรับปี 2549 คือ ร้อยละ 150 คำนวณดังนี้

$$\frac{\text{ยอดคงเหลือปีปัจจุบัน}}{\text{ยอดคงเหลือปีฐาน}} \times 100 = \frac{18,000}{12,000} \times 100 = 150$$

และสำหรับปี 2550 เงินสดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2550 จำนวน 9,000 บาท คือ ร้อยละ 75

$$\frac{9,000}{12,000} \times 100 = 75$$

จากตัวอย่าง มีความหมายง่าย ๆ ว่าการเปลี่ยนแปลงเงินสดคงเหลือเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2548 และปี 2549 คือ ร้อยละ 50 แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงเงินสดคงเหลือลดลงระหว่างปี 2549 และ 2550 ไม่ใช่ร้อยละ 75 (150 - 75) แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 50 ซึ่งคำนวณโดย 9,000หารด้วย 18,000 คูณด้วย 100 การคำนวณนี้จะต้องใช้ปี 2549 เป็นปีฐาน อย่างไรก็ตาม การคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงด้วยตัวเลขดัชนีก็สามารถคำนวณได้ คือ 75หารด้วย 150 = 0.50 หรือร้อยละ 50

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจากปีที่จำนวนเงินเป็นลบ กับปีที่จำนวนเงินเป็นบวก จะไม่สามารถแสดงดัชนีตัวเลขได้ เช่นเดียวกับการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงแบบปีต่อปี

สำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มดัชนีตัวเลขจะใช้วิเคราะห์เฉพาะรายการในงบการเงินที่สำคัญ และควรวิเคราะห์ด้วยความระมัดระวังเพราะการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากปัจจัยของอุตสาหกรรมองและเศรษฐกิจทั่วไป นอกจากนี้ การแปลความหมายร้อยละของการเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีนี้หลายปีติดต่อกัน

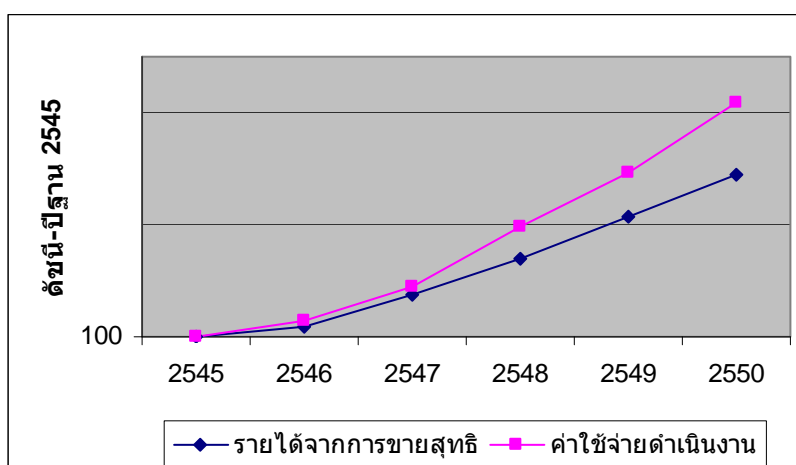
ต้องพิจารณาความสม่ำเสมอในหลักการบัญชีที่ใช้ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระดับราคา
เป็นต้น (K. R. Subramanyam, John J Wild, 2009 : 30-31)

จากข้อมูลทางการเงินที่สำคัญของบริษัท คอลเกต จำกัด ดังนี้

	2550	2549	2548	2547	2546	2545
รายได้จากการขายสุทธิ	12.24	11.40	10.58	9.90	9.29	9.08
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5.75	5.18	4.74	4.24	3.96	8.83

จากข้อมูลข้างต้นคำนวณดัชนีตัวเลขได้ดังนี้

	2550	2549	2548	2547	2546	2545
รายได้จากการขายสุทธิ	134.80	125.55	116.52	109.03	102.31	100
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	150.13	135.24	123.76	110.70	103.39	100

ภาพที่ 3.1 แสดงแนวโน้มดัชนีตัวเลขของบริษัท คอลเกต จำกัด

การวิเคราะห์แนวโน้มดัชนีตัวเลขของ บริษัท คอลเกต จำกัด สำหรับรายได้จากการขายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามภาพที่ 3.1 แสดงรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

งบการเงินเปรียบเทียบแบบแผนภูมิ

1. งบการเงินเปรียบเทียบแบบแผนภูมิ

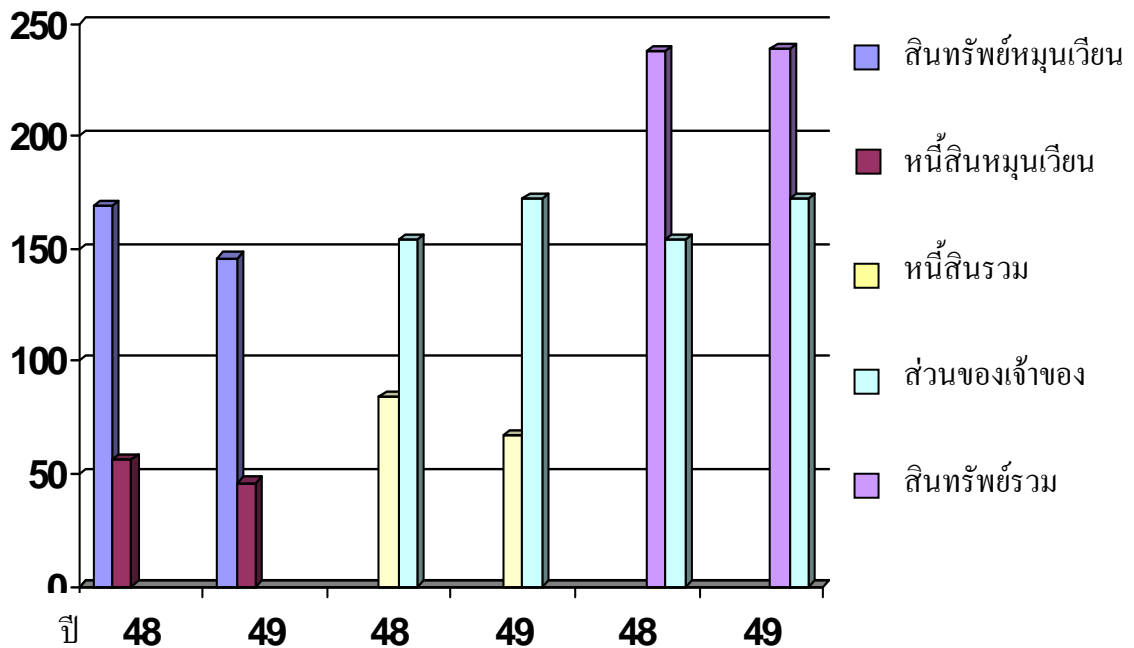
ข้อมูลเปรียบเทียบในงบการเงินอาจแสดงเป็นแผนภูมิได้อีกวิธีหนึ่ง การสื่อความหมายผลการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลสำคัญทางการเงินด้วยรูปภาพมีความสำคัญมาก เพราะสามารถให้ความหมายแก่ผู้ใช้ข้อมูลได้ดี นอกเหนือจากการที่แสดงเป็นจำนวนเงิน

จากตัวอย่างต่อไปนี้นี้จะแสดงแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ (Bar chart) จากตัวเลขทางการเงินของบริษัท ก้องเกียรติ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 และ 2549 ถึงแม้ว่าทั้งสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนจะลดลงทั้งสองรายการ แต่หนี้สินหมุนเวียนลดลงในอัตราส่วนที่มากกว่า ดังนั้นบริษัทจึงมีสภาพคล่องจึงดีขึ้นในปี 2549 แผนภูมียังแสดงว่าหนี้สินรวมลดลง และส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น นี่ก็เป็นแนวโน้มที่น่าพอใจเพราะธุรกิจใช้เงินทุนจากหนี้สินลดลง แผนภูมียังแสดงถึงแหล่งที่มาของเงินทุนที่มีอยู่ในสินทรัพย์รวมในปี 2549 สะท้อนว่ามาจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงว่าฐานะการเงินของกิจการมีความมั่นคง

หน่วย : พันบาท

รายการ	จำนวนเงิน		เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
	2548	2549	จำนวน	ร้อยละ
สินทรัพย์หมุนเวียน	169,335	146,340	(22,995)	(13.6)
หนี้สินหมุนเวียน	55,919	45,752	(10,167)	(18.2)
หนี้สินรวม	84,059	67,082	(16,977)	(20.2)
ส่วนของผู้ถือหุ้น	153,545	171,605	18,060	11.8
สินทรัพย์รวม	237,604	238,687	1,083	0.5

บริษัท ก้องเกียรติ จำกัด
ข้อมูลบางรายการ ในงบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 และ 2549

ภาพที่ 3.2 แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ

2. การวิเคราะห์จำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลง

เมื่อจบเปรียบเทียบแสดงการเปลี่ยนแปลงสุทธิเป็นจำนวนเงิน และร้อยละของหลาย ๆ งวดติดต่อกัน จะสามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ ซึ่งนักวิเคราะห์จะได้ค้นหาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มต่อไป เช่น กำไรที่ลดลงอาจเกิดจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2.1 การวิเคราะห์สาเหตุที่เปลี่ยนแปลง ในการวิเคราะห์จำเป็นจะต้องเน้นรายการซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และพิจารณาว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายการใด ควรอธิบายสาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นที่พอใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น สินค้าคงเหลืออาจเพิ่มขึ้น 15.4% ในระหว่างปี ซึ่งการเพิ่มขึ้นนี้อาจเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงในปริมาณ หรือราคาก็ได้ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน การเพิ่มขึ้นของปริมาณอาจเป็นผลจากปริมาณขายที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้น

ของยอดลูกหนี้ก็อาจเป็นผลของปริมาณขายที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกค้า หรือแผนกติดตามหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ

2.2 ข้อจำกัดของตัวเลขในการแปลความหมาย นักวิเคราะห์ควรจะตระหนักว่าตัวเลขทางการบัญชีที่บันทึกเป็นตัวเลขของรายการที่เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้นตัวเลขในบัญชีจึงเป็นผลสะท้อนของระดับราคาต่างๆ ตัวอย่างเช่น งบกำไรขาดทุนรวม รายการค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินค้าคงเหลือต้นงวดซึ่งมีระดับราคาในอดีต เมื่อระดับราคาเปลี่ยนแปลงเป็นจำนวนมากในระหว่างงวด นักวิเคราะห์จึงต้องระมัดระวังในการแปลความหมายและแนวโน้มที่คำนวณได้จากงบการเงินเปรียบเทียบ โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความเข้าใจผิด และอาจวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรายการในงบการเงินเปรียบเทียบไม่ถูกต้อง

อนึ่ง การวิเคราะห์จะเป็นเพียงวิธีการที่จำเป็นในการทำให้เกิดความเข้าใจในตัวเลขดีขึ้น และชี้ให้เห็นจุดบกพร่องต่างๆ เท่านั้น ฝ่ายจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ด้วย เพราะตัวเลขเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ

สรุปเนื้อหาหน่วยที่ 3 งบการเงินเปรียบเทียบ

งบการเงินเปรียบเทียบ เป็นการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุนตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงิน โดยแสดงเป็นจำนวนเงินที่ปรากฏในงบ จำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง และคำนวณเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบสามารถจัดทำได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ การเปรียบเทียบงบการเงินปีต่อปี และการเปรียบเทียบกับงบการเงินปีใดปีหนึ่งที่เป็นปีฐาน และนำเสนอเป็นแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบในการแปลความหมายงบการเงินเปรียบเทียบ จะมีข้อจำกัดที่ผู้วิเคราะห์ต้องพิจารณา ได้แก่ 1) ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับจำนวนเงินในปีฐาน 2) การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบแบบปีต่อปี อาจไม่ทำให้มองเห็นแนวโน้ม ควรใช้วิธีเปรียบเทียบกับปีที่เป็นปีฐาน 3) ในการคำนวณร้อยละการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละต้องพิจารณาจำนวนเงินในปีฐาน เพราะอาจไม่มีความหมายหากคำนวณร้อยละนอกจากนี้ผู้วิเคราะห์ต้องแปลความหมายโดยใช้ข้อมูลอื่นประกอบด้วย

คำศัพท์หน่วยที่ 3
งบการเงินเปรียบเทียบ

คำศัพท์	ความหมาย
Bar chart	แผนภูมิแท่ง
base year	ปีฐาน
Base Year Analysis	การเปรียบเทียบกับงบการเงินปีใดปีหนึ่งที่เป็นปีฐาน
Common Size	วิธีร้อยละของยอดรวม
Horizontal Analysis	การวิเคราะห์แนวนอน
Index-Number Trend	การวิเคราะห์แนวโน้มดัชนีตัวเลข
Vertical Analysis	การวิเคราะห์แนวตั้ง
Year-to-Year Change Analysis	การเปรียบเทียบงบการเงินปีต่อปี

แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3
งบการเงินเปรียบเทียบ

แบบฝึกหัดที่ 1

บริษัท แคลิฟอร์เนีย จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม	
	2549	2548
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	46,362	49,481
ลูกหนี้ (สุทธิ)	118,133	98,082
สินค้าคงเหลือ (สุทธิ)	265,110	241,577
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	63,595	49,450
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	493,200	438,590
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	131,224	127,739
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	175,159	175,191
สินทรัพย์อื่น	46,364	22,978
รวมสินทรัพย์	845,947	764,498
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	143,455	100,000
ตั๋วเงินจ่ายและส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดใน 1 ปี	80,000	40,205
รวมหนี้สินหมุนเวียน	223,455	140,205
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
หนี้สินอื่น	43,388	28,245
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	1,987	-
รวมหนี้สิน	268,830	168,450

บริษัท แคลิฟอร์เนีย จำกัด
งบดุล
ณ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม	
	2549	2548
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
หุ้นสามัญราคามูลค่า 1 บาท จำนวน 851,000 หุ้น และ 850,000 หุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 ตามลำดับ	851	850
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	141,192	164,202
กำไรสะสม	435,074	430,996
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	577,117	596,048
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	845,947	764,498

ให้ทำ งบดุลเปรียบเทียบของบริษัท แคลิฟอร์เนีย จำกัด ปี 2549 และปี 2548

แบบฝึกหัดที่ 2

ต่อไปนี้เป็นงบกำไรขาดทุนของ บริษัท สปอร์ต จำกัด สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

บริษัท สปอร์ต จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

หน่วย: บาท

	2551	2550	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการขาย	4,700,000	4,550,000		
ต้นทุนขาย	2,600,000	2,500,000		
กำไรขั้นต้น	2,100,000	2,050,000		
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	690,000	750,000		
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	1,410,000	1,300,000		
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) อื่น	(40,000)	(35,000)		
กำไรสุทธิก่อนภาษี	1,370,000	1,265,000		
ภาษีเงินได้	400,000	370,000		
กำไรสุทธิ	<u>970,000</u>	<u>895,000</u>		

1. จัดทำงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบของบริษัท สปอร์ต จำกัด
2. ระบุรายการที่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนในระหว่างปี 2551 และ 2550

แบบฝึกหัดที่ 3

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลในงบดุลของบริษัท สปอร์ต จำกัด

บริษัท สปอร์ต จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม

หน่วย: บาท

	2551	2550
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน :		
เงินสด	218,000	196,000
ลูกหนี้การค้า	680,000	880,000
สินค้าคงเหลือ	1,250,000	1,100,000
วัสดุสิ้นเปลือง	90,000	65,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :		
อุปกรณ์	1,200,000	900,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(350,000)	(250,000)
รวมสินทรัพย์	<u>3,088,000</u>	<u>2,891,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
หนี้สินหมุนเวียน :		
เจ้าหนี้การค้า	65,000	55,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	4,000	6,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	40,000	30,000
หนี้สินไม่หมุนเวียน :		
ตั๋วเงินจ่าย	400,000	300,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น :		
ทุนหุ้นสามัญ	900,000	900,000
กำไรสะสม	1,679,000	1,600,000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>3,088,000</u>	<u>2,891,000</u>

ให้ทำ

1. จัดทำงบดุลเปรียบเทียบ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 โดยใช้ปี 2550 เป็นปีฐาน
2. แปลความหมายงบดุลเปรียบเทียบ

แบบฝึกหัดที่ 4

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลงบการเงินของบริษัท ทองคำ จำกัด

บริษัท ทองคำ จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม

(หน่วย: พันบาท)

	2550	2549
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน :		
เงินสด	3,000	2,000
เงินลงทุนชั่วคราว	5,000	4,000
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	47,000	44,000
สินค้าคงเหลือ	50,000	60,000
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	2,000	1,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	107,000	111,000
เงินลงทุนระยะยาว	1,000	1,000
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	100,000	105,000
ค่าความนิยม	5,000	6,000
สินทรัพย์อื่น	2,000	3,000
รวมสินทรัพย์	215,000	226,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
หนี้สินหมุนเวียน :		
ตั๋วเงินจ่ายระยะสั้น	3,000	5,000
เจ้าหนี้การค้า	12,000	16,000
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	9,000	11,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	1,000	1,000
ส่วนของหนี้สินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	3,000	2,000
รวมหนี้สินหมุนเวียน	28,000	35,000

บริษัท ทองคำ จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม

(หน่วย: พันบาท)

	2550	2549
หนี้สินระยะยาว	50,000	60,000
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	30,000	27,000
หนี้สินอื่น	5,000	4,000
รวมหนี้สิน	113,000	126,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น :		
หุ้นบุริมสิทธิ	20,000	20,000
หุ้นสามัญ	5,000	5,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	35,000	35,000
กำไรสะสม	42,000	40,000
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	102,000	100,000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	215,000	226,000

บริษัท ทองคำ จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

(หน่วย: พันบาท)

	2550	2549
รายได้จากการขาย	180,000	150,000
ต้นทุนสินค้าขาย	147,000	120,000
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	20,000	18,000
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,000	2,000
รวมค่าใช้จ่าย	169,000	140,000
กำไรสุทธิก่อนภาษี	11,000	10,000
ภาษีเงินได้	5,000	4,000
กำไรสุทธิ	6,000	6,000

1. งบดุลเปรียบเทียบ ณ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549
2. งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2550 และ 31 ธันวาคม 2549
3. แปลความหมายงบดุลเปรียบเทียบและงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ ในรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3 งบการเงินเปรียบเทียบ

คำชี้แจง แบบทดสอบมีจำนวน 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบปรนัย มี 10 ข้อ และส่วนที่ 2 เป็นแบบอัตนัยสั้นๆ มีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 1 แบบปรนัย จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบเกี่ยวข้องกับข้อใด
 - ก. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน
 - ข. การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบการเงินกับยอดรวมที่สำคัญ
 - ค. การเปรียบเทียบรายการใดรายการหนึ่งติดต่อกันหลายงวดบัญชี
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. บริษัท อารี จำกัด มีรายได้จากการขายในเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ จำนวน 40,000 บาทและ 50,000 บาทตามลำดับ ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคมคือข้อใด
 - ก. ร้อยละ 10
 - ข. ร้อยละ 20
 - ค. ร้อยละ 25
 - ง. ร้อยละ 40
3. ในรายงานประจำปีของบริษัท จะประกอบด้วยวิธีการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นหลายวิธีต่อไปนี้ และข้อใดถูกต้อง
 1. สาส์นจากประธานบริษัท
 2. แผนภูมิแท่งและกราฟเส้น
 3. งบการเงิน
 4. กราฟต่างๆ
 - ก. ข้อ 1 และ 3
 - ข. ข้อ 1 และ 2
 - ค. ข้อ 1, 3, และ 4
 - ง. ข้อ 1, 2, 3 และ 4
4. ข้อมูลงบดุลเปรียบเทียบจะเปรียบเทียบจำนวนเงินแต่ละรายการในงบดุล ณ วันที่ในงบดุลกับข้อใด
 - ก. ยอดรวมสินทรัพย์รวม ณ วันที่ในงบดุล
 - ข. ยอดรายได้สุทธิรวมสำหรับปีนั้น
 - ค. ยอดรวมส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ในงบดุล
 - ง. จำนวนเงินของรายการนั้นกับงวดก่อน

5. บริษัท ลลิต จำกัด มีรายได้จากการขายสำหรับปีนี้ 500,000 บาท และ 400,000 บาท ในปีก่อนแล้วให้ท่านคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขาย
- ก. 20%
- ข. 25%
- ค. 50%
- ง. 100%

6. การวิเคราะห์วิธีใดเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินต่างงวดบัญชี
- ก. วิธีการร้อยละของยอดรวม
- ข. วิธีวิเคราะห์แนวนอน
- ค. วิธีวิเคราะห์แนวตั้ง
- ง. วิธีอัตราส่วน

7. จากข้อมูลต่อไปนี้ข้อใดไม่ถูกต้อง

	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
เงินสด	12,000	8,000	10,000
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	300	800	-
เจ้าหนี้การค้า	3,000	2,000	4,000
ตัวเงินจ่าย	-	50,000	-
รายได้จากการขาย	82,000	98,000	45,000
ต้นทุนขาย	52,000	60,000	21,000

- ก. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2
- ข. รายได้จากการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 117.8 ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2
- ค. ตัวเงินจ่ายลดลงร้อยละ 100 ระหว่างปีที่ 2 และปีที่ 3
- ง. เงินสดลดลงร้อยละ 20 ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2

8. จากข้อมูลต่อไปนี้ข้อใดไม่ถูกต้อง

	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
เงินสด	12,000	8,000	(10,000)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	300	800	-
เจ้าหนี้การค้า	3,000	2,000	4,000
ตัวเงินจ่าย	-	50,000	-
รายได้จากการขาย	82,000	98,000	45,000
ต้นทุนขาย	52,000	60,000	21,000

- ก. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าลดลงร้อยละ 62.5 ระหว่างปีที่ 2 และปีที่ 3
- ข. รายได้จากการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 117.8 ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2
- ค. ตัวเงินจ่ายลดลงร้อยละ 100 ระหว่างปีที่ 2 และปีที่ 3
- ง. เงินสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 800 ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2

9. การแสดงจำนวนเงินในงบการเงินของงวดปัจจุบันเป็นร้อยละของจำนวนเงินในงวดก่อนหมายถึงการวิเคราะห์ด้วยวิธีใด
- ก. การวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุน
 - ข. การวิเคราะห์อัตราส่วน
 - ค. การวิเคราะห์แนวโน้ม
 - ง. การวิเคราะห์แนวโน้ม
10. ยอดลูกหนี้ค้างเหลือของปีปัจจุบันแสดงยอด 1,200,000 บาท และแสดงยอด 1,000,000 บาท ในปีก่อนจะแสดงยอด การเปลี่ยนแปลงในงบดุลเปรียบเทียบจำนวนเท่าใด
- ก. จำนวนเงินเพิ่มขึ้น 200,000 บาท ร้อยละ 16.67
 - ข. จำนวนเงินลดลง 200,000 บาท ร้อยละ 16.67
 - ค. จำนวนเงินเพิ่มขึ้น 200,000 บาท ร้อยละ 20
 - ง. จำนวนเงินลดลง 200,000 บาท ร้อยละ 20

ส่วนที่ 2 แบบอัตนัย ให้ผู้เรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้พอสังเขป

1. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นข้อความต่อไปนี้
 - 1.1 ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจะเป็นที่น่าพอใจของกิจการเสมอ
 - 1.2 การเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้นจะสร้างความน่าพอใจของผู้ถือหุ้นเช่นเดียวกับผู้ถือหุ้น
2. ให้ผู้เรียนอธิบายข้อความนี้ “งบการเงินเปรียบเทียบมีความสำคัญมากกว่างบการเงินงวดบัญชีเดียว”
3. ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้โดยย่อ
 - 3.1 เมื่อนักวิเคราะห์คำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงินเป็นร้อยละแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องใช้การเปลี่ยนแปลงเป็นจำนวนเงินอีกหรือไม่
 - 3.2 นักวิเคราะห์จะสนใจการเปลี่ยนแปลงที่เป็นจำนวนเงินในงบการเงิน มากกว่าการเปลี่ยนแปลงที่คำนวณเป็นร้อยละหรือไม่
 - 3.3 ดินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่แสดงรายการในงบดุลด้วย “ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม” และการแสดงรายการด้วยการตีราคาใหม่ มีผลต่อการวิเคราะห์อย่างไร
4. อธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้งบการเงินเปรียบเทียบของบริษัทหนึ่งกับอีกบริษัทหนึ่งทำได้ยาก
5. ค่าโฆษณาของบริษัทแห่งหนึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในระหว่างปีที่ผ่านมา ร้อยละที่เพิ่มขึ้นมีความสำคัญหรือไม่ และจำเป็นต้องทราบข้อมูลหรือไม่ในการเพิ่มขึ้นของค่าโฆษณา

บรรณานุกรม

- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. 2552. **มิติใหม่ของงบการเงินและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ เพรส.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. 2549. **การวิเคราะห์งบการเงิน**. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน. 2551. **การวิเคราะห์งบการเงิน (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ : (ปรับปรุง 2550). ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2552. **มาตรฐานการบัญชี เรื่องการนำเสนอของงบการเงิน (ปรับปรุง 2550)**. กรุงเทพฯ : พี.เอ.อีฟวิ้ง.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2552. **แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2550)**. กรุงเทพฯ : พี.เอ.อีฟวิ้ง.
- Lawrence, R. et al. 2009. **Financial Reporting and Analysis**, 4th ed. McGraw-Hill : New York
- Thomas, P. et al. 2009, **Fundamental Financial Accounting Concepts**. 6th ed. McGraw-Hill : New York.
- Clyde, P. S. et al. 2010. “Financial Accounting, An Introduction to Concepts, Methods, and Uses, 13th ed., South-Western Cengage Learning, Ohio”. (online) available at http://www.ichapters.co.uk/market/content/stickney51147_0324651147_02.01_chapter01.pdf? &loginAttempted=true (6 กรกฎาคม 2009)

ภาคผนวก

แนวเฉลยแบบฝึกหัดหน่วยที่ 3

แบบฝึกหัดที่ 1

บริษัท แคลิฟอร์เนีย จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

(หน่วย: พันบาท)

	31 ธันวาคม		เพิ่ม (ลด)	
	2549	2548	จำนวนเงิน	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	46,362	49,481	(2,819)	(5.69)
ลูกหนี้ (สุทธิ)	118,133	98,082	20,051	20.44
สินค้าคงเหลือ (สุทธิ)	265,110	241,577	23,533	9.74
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	63,595	49,450	14,145	28.60
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	493,200	438,590	54,610	12.45
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	131,224	127,739	3,485	2.70
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	175,159	175,191	32	1.80
สินทรัพย์อื่น	46,364	22,978	23,386	101.77
รวมสินทรัพย์	845,947	764,498	81,449	10.65

บริษัท แคลิฟอร์เนีย จำกัด
งบดุล
ณ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

(หน่วย: พันบาท)

	31 ธันวาคม		เพิ่ม (ลด)	
	2549	2548	จำนวนเงิน	ร้อยละ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	143,455	100,000	43,455	43.45
ตั๋วเงินจ่ายและส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดใน 1 ปี	80,000	40,205	39,795	98.98
รวมหนี้สินหมุนเวียน	223,455	140,205	83,250	59.37
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หนี้สินอื่น	43,388	28,245	15,143	53.61
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	1,987	-	1,987	-
รวมหนี้สิน	268,830	178,450	90,380	50.65
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
หุ้นสามัญราคามูลค่า 1 บาท จำนวน 851,000 หุ้น และ 850,000 หุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 ตามลำดับ	851	850	1	0.12
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	141,192	164,202	(23,010)	(14.01)
กำไรสะสม	435,074	430,996	4,078	0.94
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	577,117	596,048	(18,931)	(3.17)
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	845,947	764,498	81,449	10.65

แบบฝึกหัดที่ 2

บริษัท สปอร์ต จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม

หน่วย: บาท

	2551	2550	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการขาย	4,700,000	4,550,000	150,000	3.30
ต้นทุนสินค้าขาย	2,600,000	2,500,000	100,000	4.00
กำไรขั้นต้น	2,100,000	2,050,000	50,000	2.44
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	690,000	750,000	(60,000)	(8.00)
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	1,410,000	1,300,000	110,000	8.46
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) อื่น	(40,000)	(35,000)	5,000	14.28
กำไรสุทธิก่อนภาษี	1,370,000	1,265,000	105,000	8.30
ภาษีเงินได้	400,000	370,000	30,000	8.10
กำไรสุทธิ	970,000	895,000	75,000	8.38

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบปี 2551 และปี 2550 พบว่าบริษัทมีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 และมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.38 เนื่องจากค่าใช้จ่ายดำเนินงานลดลงร้อยละ 8.00 เพราะบริษัทฯ สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดี

แบบฝึกหัดที่ 3

บริษัท สปอร์ต จำกัด				
งบดุล				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม				
หน่วย: บาท				
	2551	2550	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน :				
เงินสด	218,000	196,000	22,000	11.22
ลูกหนี้การค้า	680,000	880,000	(220,000)	22.72
สินค้าคงเหลือ	1,250,000	1,100,000	150,000	13.63
วัสดุสิ้นเปลือง	90,000	65,000	25,000	38.46
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,238,000	2,241,000	(3,000)	(0.13)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :				
อุปกรณ์	1,200,000	900,000	300,000	33.33
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(350,000)	(250,000)	100,000	40.00
รวมสินทรัพย์	3,088,000	2,891,000	197,000	6.81
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน :				
เจ้าหนี้การค้า	65,000	55,000	10,000	18.18
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	4,000	6,000	(2,000)	(33.33)
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	40,000	30,000	10,000	33.33
รวมหนี้สินหมุนเวียน	109,000	91,000	18,000	19.78
หนี้สินไม่หมุนเวียน :				
ตั๋วเงินจ่าย	400,000	300,000	(100,000)	33.33
ส่วนของผู้ถือหุ้น :				
ทุนหุ้นสามัญ	900,000	900,000	-	-
กำไรสะสม	1,679,000	1,600,000	79,000	4.93
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	3,088,000	2,891,000	197,000	6.81

การแปลความหมาย

การเปรียบเทียบงบดุลปี 2550–2551 ของบริษัท สปอร์ต จำกัด ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ดังนี้ สินทรัพย์หมุนเวียนลดลง 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.13 ประกอบด้วยเงินสดเพิ่มขึ้น 22,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.22 ลูกหนี้การค้าลดลง 220,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.72 สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.63 วัสดุสิ้นเปลืองเพิ่มขึ้น 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.46 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วยอุปกรณ์ เพิ่มขึ้น 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33 ค่าเสื่อมราคาสะสมเพิ่มขึ้น 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.00 สินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 197,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.81 โดยสรุปบริษัทมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น (ยกเว้นลูกหนี้ลดลงเพียงรายการเดียว) คือ อุปกรณ์ได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด และรองลงมาคือ สินค้าคงเหลือ วัสดุสิ้นเปลือง และเงินสดตามลำดับ สินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันลูกหนี้การค้าลดลงมากถึงร้อยละ 22.72 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นมาก คือ อุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากการลงทุนเพิ่มอย่างไรก็ตาม ผู้วิเคราะห์จะต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นด้วย

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงดังนี้ หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 18,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.78 ประกอบด้วย เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.18 ดอกเบี้ยค้างจ่ายลดลง 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33 ภาษีเงินได้ค้างจ่ายเพิ่มขึ้น 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33 หนี้สินไม่หมุนเวียนประกอบด้วย ตัวเงินจ่ายลดลง 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนของเจ้าของประกอบด้วยหุ้นสามัญไม่เปลี่ยนแปลง กำไรสะสมเพิ่มขึ้น 79,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.93 จะเห็นได้ว่าหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวมเพิ่มขึ้น 197,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.81 โดยกำไรสะสมเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ เจ้าหนี้การค้าและภาษีเงินได้ค้างจ่ายตามลำดับ

ดังนั้นการที่บริษัทมีลูกหนี้การค้าลดลงมาก เนื่องบริษัทได้เปลี่ยนนโยบายการเก็บเงินจากลูกหนี้เร็วขึ้น หรือฝ่ายติดตามหนี้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บริษัทยังสามารถจ่ายชำระตัวเงินจ่ายได้มากขึ้น และกำไรสะสมของบริษัทเพิ่มขึ้น

แบบฝึกหัดที่ 4

บริษัท ทองคำ จำกัด				
งบดุล				
ณ 31 ธันวาคม				
(หน่วย: พันบาท)				
	2550	2549	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน :				
เงินสด	3,000	2,000	1,000	50
เงินลงทุนชั่วคราว	5,000	4,000	1,000	25
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	47,000	44,000	3,000	6.81
สินค้าคงเหลือ	50,000	60,000	(10,000)	(16.66)
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	2,000	1,000	1,000	100
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	107,000	111,000	(4,000)	(3.60)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
เงินลงทุนระยะยาว	1,000	1,000	-	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	100,000	105,000	(5,000)	(4.76)
ค่าความนิยม	5,000	6,000	(1,000)	16.66
สินทรัพย์อื่น	2,000	3,000	(1,000)	(33.33)
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	108,000	115,000	(7,000)	(6.10)
รวมสินทรัพย์	<u>215,000</u>	<u>226,000</u>	<u>(11,000)</u>	<u>(4.86)</u>

บริษัท ทองคำ จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม

(หน่วย: พันบาท)

	2550	2549	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน :				
ตั๋วเงินจ่ายระยะสั้น	3,000	5,000	(2,000)	(40)
เจ้าหนี้การค้า	12,000	16,000	(4,000)	(25)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	9,000	11,000	(2,000)	(18.18)
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	1,000	1,000	-	-
ส่วนของหนี้สินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	3,000	2,000	1,000	50
รวมหนี้สินหมุนเวียน	28,000	35,000	(7,000)	(20)
หนี้สินระยะยาว	50,000	60,000	(10,000)	(16.66)
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	30,000	27,000	3,000	11.11
หนี้สินอื่น	5,000	4,000	1,000	25
รวมหนี้สิน	113,000	126,000	(13,000)	(10.31)
ส่วนของผู้ถือหุ้น :				
หุ้นบุริมสิทธิ	20,000	20,000	-	-
หุ้นสามัญ	5,000	5,000	-	-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	35,000	35,000	-	-
กำไรสะสม	42,000	40,000	2,000	5.00
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	102,000	100,000	2,000	2.00
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	215,000	226,000	(11,000)	(4.86)

บริษัท สปอร์ต จำกัด				
งบกำไรขาดทุน				
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม				
	2550	2549	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการขาย	180,000	150,000	30,000	20.00
ต้นทุนสินค้าขาย	147,000	120,000	27,000	22.50
กำไรขั้นต้น	33,000	30,000	3,000	10.00
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารทั่วไป	20,000	18,000	2,000	11.11
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,000	2,000	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	169,000	140,000	29,000	20.71
กำไรสุทธิก่อนภาษี	11,000	10,000	1,000	10.00
ภาษีเงินได้	5,000	4,000	1,000	25.00
กำไรสุทธิ	6,000	6,000	-	-

การแปลความหมายงบดุล

การเปรียบเทียบงบดุลปี 2549-2550 ของบริษัท ทองคำ จำกัด ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ดังนี้ สินทรัพย์หมุนเวียนลดลง 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.60 ประกอบด้วยเงินสดเพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 ลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.81 สินค้าคงเหลือลดลง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.66 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 100.00 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วย ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ) ลดลง 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.76 ค่าความนิยมลดลง 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.66 สินทรัพย์อื่นลดลง 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33 สินทรัพย์รวมลดลง 11,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.86 โดยสรุปบริษัทมีสินทรัพย์รวมลดลง คือ สินค้าคงเหลือลดลงมากที่สุด และรองลงมาคือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ค่าความนิยมและสินทรัพย์อื่นตามลำดับ สินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น คือ ลูกหนี้การค้า (สุทธิ) เงินสด เงินลงทุนชั่วคราว และ

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า อย่างไรก็ตามผู้วิเคราะห์จะต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นด้วย

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงดังนี้ หนี้สินหมุนเวียนลดลง 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ประกอบด้วย เจ้าหนี้การค้าลดลง 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25. ตัวเงินจ่ายระยะสั้นลดลง 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.18 ส่วนของหนี้สินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี เพิ่มขึ้น 1,000 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 หนี้สินไม่หมุนเวียนประกอบด้วย หนี้สินระยะยาวลดลง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.66 ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.11 หนี้สินอื่นเพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนของเจ้าของประกอบด้วย หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ และส่วนเกินมูลค่าหุ้นไม่เปลี่ยนแปลง กำไรสะสมเพิ่มขึ้น 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 จะเห็นได้ว่าหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวมลดลง 11,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.86

การแปลความหมายงบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบปี 2549 – 2550 ของบริษัท ทองคำ จำกัด ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายรายการ ได้แก่ ยอดขายเพิ่มขึ้น 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 แต่ต้นทุนขายเพิ่มขึ้น 27,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.50 ด้วยเหตุนี้กำไรขั้นต้นจึงเพิ่มขึ้น 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 แต่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าร้อยละของยอดขายที่เพิ่มขึ้น กล่าวโดยสรุปว่าบริษัทสามารถควบคุมต้นทุนขายได้ไม่ดัดนัก ส่วนค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหารทั่วไป เพิ่มขึ้น 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.11 แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นผลให้บริษัทมีกำไรสุทธิก่อนภาษีเพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 ภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 ดังนั้น กำไรสุทธิของบริษัทจึงไม่เปลี่ยนแปลง

เฉลยแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

ส่วนที่ 1 แบบปรนัย

ข้อ	คำตอบ
1	ก
2	ค
3	ง
4	ง
5	ข
6	ค
7	ก
8	ง
9	ค
10	ค

ส่วนที่ 2 แบบอัตโนมัติ

1. แสดงความคิดเห็นข้อความต่อไปนี้

1.1 ยอดขายที่เพิ่มขึ้นอาจจะไม่เป็นที่น่าพอใจของกิจการเสมอไป เพราะต้องเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงหลายปีติดต่อกัน การเปรียบเทียบยอดขายหลายปีติดต่อกัน จะให้ข้อมูลแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเพราะทำให้เห็นทิศทางการเจริญเติบโตของยอดขายที่มั่นคง และต้องเปรียบเทียบแนวโน้มของรายการที่สัมพันธ์กันด้วย ตัวอย่างเช่น ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีก่อน มีความสัมพันธ์กับค่าขนส่งออกที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากอย่างไร หรือมีการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ร้อยละ 15 ในขณะที่ยอดขายเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10 กรณีที่กล่าวข้างต้นจึงเป็นรายการที่ผู้วิเคราะห์ต้องตรวจสอบและอธิบายสาเหตุของความแตกต่างต่อไป

1.2 การเพิ่มขึ้นของส่วนของเจ้าของจะสร้างความน่าพอใจของเจ้าของกิจการเช่นเดียวกับเจ้าหนี้

การเพิ่มขึ้นของส่วนของเจ้าของจะเป็นที่น่าพอใจแก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการและเจ้าหนี้ เพราะเป็นส่วนได้เสียที่เจ้าของควรได้รับ ตลอดจนมีโอกาสได้รับเงินปันผล และเจ้าหนี้จะลดความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระหนี้

2. อธิบายข้อความนี้ “งบการเงินเปรียบเทียบมีความสำคัญมากกว่างบการเงินงวดบัญชีเดียว”

งบการเงินเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบรายการในงบการเงินตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เพื่อวิเคราะห์แนวโน้ม หรือทิศทางของรายการต่างๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถสรุปแนวโน้มฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการในช่วงเวลาหนึ่งได้ชัดเจน

3. ตอบคำถามต่อไปนี้โดยย่อ

3.1 เมื่อนักวิเคราะห์คำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงินเป็นร้อยละแล้ว จำเป็นต้องใช้การเปลี่ยนแปลงเป็นจำนวนเงินอีก เพราะ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะสูง หรือต่ำ ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินของรายการที่เป็นปีฐานถ้าจำนวนเงินในปีฐานน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมาก ทั้งๆ ที่จำนวนเงินของรายการนั้นเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ผู้วิเคราะห์จึงควรแปลความหมายอย่างระมัดระวัง เช่น ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 2550 เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 11.07 โดยเพิ่มจาก 3,921 ล้านบาท เป็น 4,355 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 434 ล้านบาท แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 169.57 เพิ่มขึ้น 117 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร แต่อัตราร้อยละกลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างเปรียบเทียบกันไม่ได้ เนื่องจากตัวฐานของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร คือ 3,921 ล้านบาท แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เป็นตัวฐาน คือ 69 ล้านบาท

3.2 นักวิเคราะห์จะสนใจการเปลี่ยนแปลงทั้งที่เป็นจำนวนเงินในงบการเงิน และการเปลี่ยนแปลงที่คำนวณเป็นร้อยละ ตามเหตุผลในข้อ 3.1

3.1 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่แสดงรายการในงบดุลด้วย “ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม” และการแสดงรายการด้วยการตีราคาใหม่ มีผลต่อการวิเคราะห์ เพราะเป็นการเลือกใช้วิธีการทางบัญชีแตกต่างกัน ซึ่งมาตรฐานการบัญชีได้ให้ทางเลือกไว้ ดังนั้นผู้วิเคราะห์จึงควรแปลความหมายงบการเงินเปรียบเทียบกับความระมัดระวัง เนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอาจแตกต่างกัน

4. ปัจจัยที่ทำให้งบการเงินเปรียบเทียบของบริษัทหนึ่งกับอีกบริษัทหนึ่งทำได้ยาก

1. ขนาดของบริษัท
2. วิธีการปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกัน
3. นโยบายการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน

5. ค่าโฆษณาของบริษัทแห่งหนึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในระหว่างปีที่ผ่านมา ร้อยละที่เพิ่มขึ้นมีความสำคัญ และจำเป็นต้องทราบข้อมูลอื่น ๆ ในการเพิ่มขึ้นของค่าโฆษณาเพราะ

ในการวิเคราะห์จำเป็นต้องเน้นรายการซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และพิจารณาว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายการใด ควรอธิบายสาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นที่พอใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ค่าโฆษณาเพิ่มขึ้น 5% ในระหว่างปีที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นนี้อาจเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงในนโยบายส่งเสริมการขาย การเพิ่มขึ้นของค่าโฆษณาอาจมีความสัมพันธ์จากยอดขายที่เพิ่มขึ้น อนึ่ง การวิเคราะห์จะเป็นเพียงวิธีการที่จำเป็นในการทำให้เกิดความเข้าใจในตัวเลขดีขึ้น และชี้ให้เห็นจุดบกพร่องต่างๆ เท่านั้น ฝ่ายจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ด้วย เพราะตัวเลขเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ